

IWAY.

STANDARDI

*IKEA-topa hankkia tuotteita,
palveluita, materiaaleja ja komponentteja vastuullisesti.*

IWAY-STANDARDI - PAINOS 6.0 JULKAISTU SYYSKUUSSA 2019 - © Inter IKEA Systems B.V. 2019

Sisältö

JOHDANTO s. 3

IWAY-PERIAATTEET s. 9

! **YLEINEN OSA** s. 10
(Vaatimukset kaikille toimittajille)

+ **LISÄOSAT**
(Toimittajia koskevat erityisvaatimukset ovat saatavilla erillisinä asiakirjoina)

 MAJOITUSOSA

 ELÄINTEN HYVINVOINTI -OSA

 METSÄTALOUSOSA

 KULJETUSOSA

IKEA-visio on luoda parempi arki meille tavallisille ihmisille.

Tässä asiakirjassa "meillä" tarkoitetaan kaikkia IKEA-tuotemerkin alla toimivia yrityksiä ja "sinulla" *toimittajaa*, joka työskentelee jonkin IKEA-yrityksen kanssa.

Me ("IKEA") haluamme luoda pitkäaikaisia suhteita *toimittajiin*, palveluntarjoajiin ja muihin sopimuskumppaneihin (jäljempänä "*toimittajat*"), jotka jakavat visiomme. Siksi olemme kehittäneet IWAY-standardin, IKEA-konsernin tavan hankkia tuotteita, palveluita, materiaaleja ja komponentteja vastuullisesti.

IWAY määrittelee, mitä odotamme sinulta

IKEA-organisaation *arvoketjun toimittajana* huolehtiessamme ihmisistä, planeetasta ja eläimistä.

Kokemuksemme IWAY-standardin mukaisesta työskentelystä on osoittanut, että kun ihmisiä, planeettaa ja eläimiä kohdellaan kunnioittavasti, *työntekijät* ovat tuottavampia, resursseja käytetään tehokkaammin ja liiketoiminta kukoistaa. Asiakkaamme hyötyvät myös – he tietävät, että IKEA-tuotteet valmistetaan, kuljetetaan, toimitetaan ja kootaan vastuullisesti ja että tavarataloissa, asiakaskontakteissa ja tuotantopaikoissa *toimittajat* ylläpitävät hyviä sosiaalisia sekä ympäristön ja eläinten hyvinvointia edistäviä olosuhteita.

IWAY-standardin mukaan työskennellessä meitä ohjaavat jatkuvasti seuraavat kysymykset:

**MIKÄ ON LAPSEN EDUN
MUKAISTA?**

**ONKO YMPÄRISTÖVAIKUTUS
MYÖNTEINEN?**

**MIKÄ ON TYÖNTEKIJÄN EDUN
MUKAISTA?**

**ONKO VAIKUTUS ELÄINTEN
HYVINVOINTIIN POSITIIVINEN?**

Tuemme päättäväisesti vastuullisen hankinnan periaatteita IKEA-organisaation *arvoketjun* kaikissa vaiheissa

Kun sitoudut noudattamaan IWAY-standardia, sinun odotetaan varmistavan seuraavat asiat:

Vastuullisuus

Olet aina vastuussa paikallisten, kansallisten ja kansainvälisten lakien sekä kaikkien pakollisten ja perustason IWAY-vaatimusten noudattamisesta.

Avoimuus

Kerrot avoimesti ja rehellisesti alueista, jotka vaativat parannuksia.

Jatkuvat parannukset

Tiedämme, että IWAY-standardin täytäntöönpanoon tarvitaan aikaa ja vaivaa, ja kehotamme sinua omaksumaan jatkuviin parannukseen perustuvan ajattelutavan, vahvistamaan suorituskykyä ja ylittämään IWAY-perusvaatimukset tarpeen mukaan.

Otamme huomioon, että myös meidän toimillamme on merkitystä

Pyrimme oikeudenmukaiseen ja avoimeen lähestymistapaan, kun työskentelemme kanssasi. Tämä tarkoittaa seuraavaa:

Tasapuolisuus

Pyrimme itsekin täyttämään samat odotukset kuin mitä vaadimme sinulta.

Vuoropuhelu

Pidämme yllä avoimia yhteyksiä kaikkiin *toimittajiin* ja otamme mielellämme vastaan palautetta toimintatavoistamme.

Tuki

Tarjoamme sinulle mahdollisuuksien mukaan käytännön tukea, joka auttaa sinua kehittämään omia prosessejasi ja joka on mukautettu toimintaasi, jotta voit täyttää IWAY-standardin vaatimukset ja tehdä jatkuvia parannuksia.

IWAYn periaatteet ja vaatimukset perustuvat kansainvälisesti tunnustettuihin standardeihin ja periaatteisiin

Ne kuvastavat sitoutumistamme YK:n liike-elämää ja ihmisoikeuksia koskeviin ohjaaviin periaatteisiin, ja ne perustuvat YK:n Global Compact -aloitteen kymmeneen periaatteeseen. Kehittäessämme omia vaatimuksiamme meitä ovat ohjanneet muun muassa YK:n kestävän kehityksen tavoitteet ja ILO:n satavuotinen julistus työn tulevaisuudesta.

IWAY on jäsenneily seuraavasti:

Periaatteet

Periaatteet määrittelevät IKEA-näkökulman tuotteiden, palveluiden, materiaalien ja komponenttien vastuulliseen hankintaan.

Osat

IWAY-vaatimukset on ryhmitelty osiksi, ja eri osia sovelletaan *toimittajien* toimintojen ja rakenteen mukaan.

IWAY-VAATIMUKSET

PAKOLLINEN

Vaatimukset, jotka on aina täytettävä liiketoimintaa harjoitettaessa

PERUSTASO

Vaatimukset, jotka on täytettävä 12 kuukauden kuluessa ensimmäisestä toimituksesta tai palvelusta

EDISTYNYT

Vaatimukset, jotka ulottuvat vähimmäisvaatimuksia pidemmälle ja joissa määritellään lisätoimenpiteet kestävämpien käytäntöjen aikaansaamiseksi.

Niitä voidaan soveltaa tai olla soveltamatta riippuen asianomaisen IKEA-organisaation asettamista painopisteistä.

ERINOMAINEN

Vaatimukset, jotka ulottuvat vähimmäisvaatimuksia pidemmälle ja joissa määritellään lisätoimenpiteet kestävämpien käytäntöjen aikaansaamiseksi.

Niitä voidaan soveltaa tai olla soveltamatta riippuen asianomaisen IKEA-organisaation asettamista painopisteistä.

Vaativimmat vaatimukset täyttyvät aina, olivatpa ne lainmukaisia tai IWAY-vaatimuksia. Jos IWAY-vaatimukset ovat ristiriidassa sovellettavien lakien tai asetusten kanssa, lakia noudatetaan. Tällaisissa tapauksissa asiasta ilmoitetaan välittömästi IKEA-organisaatiolle, jotta voidaan löytää vaihtoehtoisia tapoja noudattaa IWAY-vaatimuksia.

Kannustamme vaatimusten ja työtapojen yhdenmukaistamiseen

IKEA ottaa huomioon, että *toimittajilla* voi olla omat menettelyohjeet, he voivat työskennellä toisen ostajan menettelyohjeiden mukaisesti tai heidät on voitu sertifioida IWAY-standardiin verrattavissa olevaan kestävyysjärjestelmään. IKEA tukee vaihtoehtoisia lähestymistapoja IWAY-vaatimusten täytäntöönpanoon. IKEA pidättää itsellään oikeuden päättää, vastaavatko tällaiset lähestymistavat vaatimuksiamme.

IWAY-standardin onnistunut täytäntöönpano riippuu yhteistyöstä, keskinäisestä luottamuksesta ja kunnioituksesta
IKEA, sen työntekijät ja IKEA:n nimeämät muut organisaatiot käsittelevät luottamuksellisesti kaikkia sinulta saamiaan havaintoja, keskusteluja ja tietoja. IWAY-standardiin liittyviä, kerättyjä tietoja käsitellään kunnioittavasti ja ainoastaan sen varmistamiseksi, että IWAY-standardia noudatetaan.

IWAY-standardin virallinen kieli on englantia

IWAY-standardin käännökset toimitetaan vain tiedoksi, eikä niitä voida käyttää sopimusasiakirjoina. Englanninkielinen versio on ainoa sopimusasiakirja, ja sitä sovelletaan epäselvyyksien tai ristiriitaisuuksien ilmetessä.

Sanasto

Kursiivilla kirjoitetut sanat on määritelty sanastossa.

IWAY-periaatteet

1

IWAY-periaatteita tukevat tehokkaat *työtavat* ja avoin vuoropuhelu

2

Liiketoimintaa harjoitetaan laillisesti ja rehellisesti

3

Lapsia suojellaan ja mahdollisuuksia oppimiseen ja perhe-elämään edistetään

4

Työntekijöiden perusoikeuksia kunnioitetaan

5

Työntekijöillä on vapaa-aikaa, heille maksetaan vastuullista palkkaa ja heillä on mahdollisuus kehittää osaamistaan

6

Työntekijöiden terveyttä ja turvallisuutta suojellaan

7

Työ- ja elinolot ovat asianmukaiset

8

Planeettaa suojellaan

9

Resursseja, kuten vettä ja jätettä, hallitaan kestävästi ja kiertotalouden mukaisesti

10

Eläimet elävät mahdollisimman hyvää elämää

IWAY-STANDARDI YLEINEN OSA

Kaikkia toimittajia koskevat vaatimukset

1 IWAY- periaatteita tukevat tehokkaat *työtavat* ja avoin vuoropuhelu

SUORITUSKYVYN HALLINTA

PERUSTASO

- G 1.1 IWAY-standardiin liittyvä vastuuvollisuus ja vastuu on annettu yhdelle tai useammalle johtotason edustajalle.
- G 1.2 Sisäiset tarkastukset, joissa arvioidaan IWAY-vaatimusten noudattamista, suoritetaan vähintään 12 kuukauden välein.

EDISTYNYT

- G 1.3 IWAY-standardin mukaiset kirjalliset toimintalinjat ja *työtavat* ovat voimassa.
- G 1.4 Käytössä on indikaattoreita ja suunnitelmia, joilla mitataan ja parannetaan IWAY-standardin mukaista suorituskykyä.

TOIMITUSKETJUN HALLINTA

PERUSTASO

- G 1.5 Tuotteiden, palveluiden, materiaalien tai komponenttien *alihankkijat* IKEA-organisaation *arvoketjussa* kartoitetaan IKEA-organisaation määritelmien mukaisesti.
- G 1.6 IWAY toteutetaan ja varmennetaan IKEA-organisaation *arvoketjussa* tuotteiden, palvelujen, materiaalien tai komponenttien *alihankkijoiden toimesta IKEA-organisaation määritelmien mukaisesti*.

ERINOMAINEN

- G 1.7 IKEA-organisaation *arvoketjussa* tunnistetaan sosiaaliset ja ympäristöriskit ja ryhdytään toimiin niiden lieventämiseksi.

TYÖNTEKIJÖIDEN JA JOHDON VÄLINEN VUOROPUHELU

PERUSTASO

- G 1.8 *Työntekijöille* tiedotetaan heidän IWAY-standardiin liittyvistä oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan.
- G 1.9 IWAY-standardista käydään *työntekijöiden* kanssa jäseneltyä vuoropuhelua.

2 Liiketoimintaa harjoitetaan laillisesti ja rehellisesti

LIIKETOIMINNAN ETIIKKA

PAKOLLINEN

- G 2.1 IKEA-liiketoimintaan liittyvä luottamus ja avoimuus on varmistettu. Yrityksiä rikkoo lakia, väärentää asiakirjoja, tehdä petoksia tai harjoittaa korruptiota ei hyväksytä.

PERUSTASO

- G 2.2 Kaikkia IWAY-standardiin liittyviä sovellettavia lakeja, asetuksia ja lupia noudatetaan.

3 *Lapsia* suojellaan ja mahdollisuuksia oppimiseen ja perhe-elämään edistetään

LASTEN SUOJELU

PAKOLLINEN

- G 3.1 *Lapsityövoimaa* ei käytetä. Mahdollisesta tai vahvistetusta *lapsityövoiman* käytöstä ilmoitetaan välittömästi IKEA-organisaatiolle.

PERUSTASO

- G 3.2 *Lapset eivät tee* työtä, jos lainmukainen *vähimmäistyöikä ei täyty*. *Harjoittelijat* voivat osallistua koulutukseen 14 ikävuodesta alkaen. Koulutus liittyy heidän opintoihinsa.
- G 3.3 *Lapset, olivatpa he nuoria työntekijöitä tai harjoittelijoita, eivät tee vaarallista* työtä tai yötyötä.

MAHDOLLISUUDET TYÖHÖN JA OPPIMISEEN

PERUSTASO

- G 3.4 *Nuorten työntekijöiden* työmahdollisuudet tunnistetaan ja niitä edistetään.

EDISTYNYT

- G 3.5 *Lasten ammatillisen koulutuksen* mahdollisuudet tunnistetaan ja niitä edistetään.

PERHE-ELÄMÄN MAHDOLLISUUDET

EDISTYNYT

G 3.6 *Työntekijät saavat sovellettavassa lainsäädännössä määritellyn tuen lisäksi lastenhoitotukea.*

4 Työntekijöiden perusoikeuksia kunnioitetaan

TYÖNTEKIJÖIDEN VAPAAUS

PAKOLLINEN

- G 4.1 *Pakkotyötä, velkaorjuutta tai vankilatyövoimaa ei hyväksytä. IKEA-organisaatiolle ilmoitetaan välittömästi mahdollisesta tai vahvistetusta pakkotyöstä, velkaorjuudesta tai vankilatyövoimasta.*

PERUSTASO

- G 4.2 Ylityötunnit ovat vapaaehtoisia, eikä ylityötunneista kieltäytyviä *työntekijöitä* rangaista. Tietyissä olosuhteissa, jotka sovellettava lainsäädäntö määrittelee tarkasti, ylityötunnit voivat olla pakollisia lyhyen aikaa, jos siitä sovitaan *työntekijöiden* edustajien välityksellä tarpeen mukaan.

YHDISTYMISVAPAAUS JA VALITUSOIKEUS

PERUSTASO

- G 4.3 *Työntekijät* voivat vapaasti käyttää oikeuttaan muodostaa työhön liittyviä järjestöjä ja tai osallistua (tai olla osallistumatta) niiden toimintaan sekä käydä *työehtosopimusneuvotteluja*. Näitä oikeuksia sovelletaan ilman fyysisen tai psyykkisen *syrjinnän*, väkivallan tai häirinnän pelkoa.
- G 4.4 *Työntekijöillä* on käytössään valitusmekanismi, jonka avulla he voivat esittää valituksia tai huolenaiheita ilman vastatoimia. Valitukset kirjataan ja niihin vastataan, ja *työntekijöiden* anonyymiutta suojellaan.

REKRYTOINTI- JA TYÖLLISTÄMISKÄYTÄNNÖT

PERUSTASO	
G 4.5	<i>Työntekijöiltä ei peritä rekrytointiin, työsuhteeseen tai irtisanomiseen liittyviä palkkioita ja kustannuksia. Työntekijöitä ei pyydetä antamaan vakuuksia.</i>
G 4.6	Käytössä on rekrytointiin liittyvä kirjallinen käytäntö. Käytäntö sisältää sääntöjä, jotka koskevat iän todentamista, ehdokkaiden seulontaa ja valintaa sekä kaikkien rekrytoijien käyttöä.
G 4.7	<i>Työntekijät</i> allekirjoittavat kirjallisen työ sopimuksen tai vastaavan ennen työn tai perehdyttävän koulutuksen aloittamista sen mukaan, kumpi ajankohta on aikaisempi. <i>Työntekijät</i> saavat sopimuksen ja ymmärtävät sen ehdot ennen allekirjoittamista. <i>Työntekijä</i> sopii työehtojen merkittävistä muutoksista kirjallisesti.
G 4.8	<i>Nollatuntisopimuksia</i> ei käytetä.
G 4.9	<i>Syrjintää</i> , häirintää, <i>liiketoiminnan etiikkaa</i> , kurinpitotoimia sekä alkoholin ja huumeiden käyttöä koskevat säännöt laaditaan kirjallisina, pannaan täytäntöön ja niistä tiedotetaan <i>työntekijöille</i> .
G 4.10	Kurinpitotoimiin eivät kuulu psyykinen tai fyysinen pakottaminen, mukaan lukien ruumiillinen rangaistus, väkivallalla uhkaaminen, julkiset varoitukset tai rangaistukset, sakot ja sopimusetujen poistaminen. <i>Työntekijät</i> voivat vapaasti hakea oikeusapua, ja heillä on oikeus hakea muutosta kurinpitopäätöksiin.
EDISTYNYT	
G 4.11	<i>Määräaikaista työtä</i> käytetään vain silloin, kun työ ei ole luonteeltaan säännöllistä.
G 4.12	<i>Irtisanomistapauksessa työntekijöille</i> tarjotaan vähintään 10 työpäivän <i>irtisanomisaika</i> ennen työsuhteen päättymistä.

TASA-ARVO, MONIMUOTOISUUS JA OSALLISTAMINEN

PERUSTASO	
G 4.13	<i>Työntekijöihin</i> ei kohdistu fyysisistä eikä psyykkistä <i>syrjintää</i> , väkivaltaa tai häirintää.
EDISTYNYT	
G 4.14	<i>Tasa-arvoa, monimuotoisuutta ja osallistamista</i> edistäviä toimia toteutetaan ja niistä tiedotetaan sisäisesti.
ERINOMAINEN	
G 4.15	Sukupuolten palkkaeroja arvioidaan ja niiden poistamiseksi tehdään toimia.
G 4.16	Johtotehtävissä saavutetaan <i>sukupuoltenvälinen tasapaino</i> .

5 Työntekijöillä on vapaa-aikaa, heille maksetaan vastuullista palkkaa ja heillä on mahdollisuus kehittää osaamistaan

TYÖAIKA JA VAPAA-AIKA

PAKOLLINEN

- G 5.1 Luotettava järjestelmä kaikkien *työntekijöiden työtuntien*, myös ylityötuntien kirjaamiseksi.

PERUSTASO

- G 5.2 *Työaika* on enintään 60 tuntia viikossa ylityötunnit mukaan luettuina.
- G 5.3 *Työntekijöillä* on vähintään yksi 30 minuutin tauko jokaisen 4,5 työtunnin jälkeen, ellei *työntekijöiden* edustajien välityksellä ole kirjallisesti toisin sovittu.
- G 5.4 *Työntekijöillä* on vähintään 24 tuntia yhtäjaksoista lepoa kuuden työpäivän jälkeen.

EDISTYNYT

- G 5.5 *Työntekijöillä* on sovellettavassa lainsäädännössä määriteltyjen säännösten lisäksi mahdollisuus ottaa vapaata työstä poikkeuksellisten henkilökohtaisten olosuhteiden vuoksi.
- G 5.6 Säännöllinen *työaika* on enintään 48 tuntia viikossa. *Ylityötunteja* on enintään 12 tuntia viikossa.

ERINOMAINEN

- G 5.7 Työskentely on suunniteltu niin, että se ei perustu ylitöihin.

PALKAT JA ETUUDET

PAKOLLINEN

G 5.8 *Työntekijöille* maksetaan vähintään lakisääteinen vähimmäispalkka.

PERUSTASO

G 5.9 *Työntekijöille* korvataan ylimääräiset *elinkustannukset*, jotka aiheutuvat heidän oman *toimipaikkansa* ulkopuolella työskentelystä.

G 5.10 Palkat maksetaan sopimusehtojen mukaisesti, ajallaan ja vähintään kuukausittain.

G 5.11 *Työntekijät* saavat *palkkalaskelman*, jossa on täydelliset tiedot maksetusta palkasta, etuuksista ja vähennyksistä. *Palkkalaskelmassa* annetut tiedot ovat *työntekijöiden* kannalta ymmärrettäviä.

G 5.12 Työasuja tarjotaan tarvittaessa riittävästi ja maksutta. Työasujen puhdistamisesta ja/tai ylläpidosta ei tehdä vähennyksiä.

EDISTYNYT

G 5.13 Ylityötunnit korvataan korotetulla palkalla tai vastaavalla vapaa-ajalla.

OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

PERUSTASO

G 5.14 *Työntekijöillä* on valmiudet toimia hätätilanteissa ja he tietävät asemaansa liittyvät riskit ennen tehtäviensä suorittamista.

G 5.15 *Työntekijät* saavat koulutusta tai osallistuvat muihin pätevyyden kehittämistoimiin, joiden avulla he voivat suorittaa tehtäviään.

G 5.16 *Yli 18-vuotiaat harjoittelijat* saavat korvauksen koulutuksessa tehdystä työstä. Koulutus liittyy heidän opintoihinsa.

EDISTYNYT

G 5.17 *Ammatillisen koulutuksen* mahdollisuuksia kartoitetaan ja edistetään.

G 5.18 *Työntekijöillä* on mahdollisuus kehittää osaamistaan heidän nykyiseen työhönsä liittyvillä tai liittymättömillä aloilla.

6 Työntekijöiden terveyttä ja turvallisuutta suojellaan

TYÖTERVEYDEN JA TYÖTURVALLISUUDEN HALLINTA

PAKOLLINEN

- G 6.1 *Työntekijät eivät altistu vakaville työterveys- tai työturvallisuusriskeille. Kuolemantapauksista ilmoitetaan välittömästi IKEA-organisaatiolle.*
- G 6.2 *Tapaturmavakuutus otetaan kaikille työntekijöille. Vakuutus kattaa työhön liittyvien vammojen ja sairauksien sairaanhoidon ja korvaa työhön liittyvät vammat ja sairaudet, jotka johtavat pysyvään työkyvyttömyyteen tai kuolemaan.*

PERUSTASO

- G 6.3 Työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvät riskit, mielenterveyteen ja ergonomiaan liittyvät riskit mukaan luettuina, arvioidaan ja niitä pyritään lieventämään.
- G 6.4 *Vaaralliseen työhön* liittyvien riskien minimoimiseksi noudatetaan turvallisia *työtapoja*.
- G 6.5 Laitteet ovat turvallisia ja niitä käytetään turvallisissa olosuhteissa. Varoitusmerkit ja turvallisuustiedot ovat näkyvissä.
- G 6.6 *Työntekijät* käyttävät puhtaita, maksuttomia, toimintakuntoisia ja tunnistettuihin riskeihin sopivia henkilönsuojaimia ja suojavaatteita.
- G 6.7 Työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvistä *tapaturmista* ja *läheltä piti -tilanteista* raportoidaan, niitä analysoidaan ja seurataan ja niihin puututaan. *Tapaturmista* ja *läheltä piti -tilanteista* pidetään kirjaa.
- G 6.8 Turvallisuuteen liittyvistä *vaaroista* raportoidaan, niitä analysoidaan ja seurataan ja niihin puututaan jatkuvasti.

HÄTÄTILANTEIDEN HALLINTA

PERUSTASO	
G 6.9	Hätätilanteiden riskit arvioidaan. Kirjallisesti laaditut <i>työtavat</i> hätätilanteita varten
G 6.10	Erillinen evakuointihälytys kuuluu ja/tai näkyy kaikille <i>työntekijöille</i> . Hälytys voidaan aktivoida manuaalisesti, ja hälytyspainikkeet ovat selvästi näkyvissä ja merkittyjä.
G 6.11	Hätäevakuointireitit ja poistumistiet takaavat nopean ja turvallisen evakuoinnin aina.
G 6.12	Ensiapuun ja palontorjuntaan koulutettuja <i>työntekijöitä</i> on paikalla kaikkina työaikoina riittävä määrä työperäisiin riskeihin vastaamiseksi.
G 6.13	Ensiapu- ja palontorjuntavälineiden tyyppi, määrä ja sijainti vastaavat työperäisiä riskejä. Välineet ovat aina toimintavalmiudessa.
G 6.14	Evakuointiharjoituksia suoritetaan evakuointiprosessin testaamiseksi ja mahdollisten parannustarpeiden havaitsemiseksi. Harjoitusten toistumistiheys määräytyy työperäisten riskien mukaan. Mahdollisimman moni <i>työntekijä</i> osallistuu harjoituksiin. Evakuointiharjoituksista pidetään kirjaa.

EDISTYNYT	
G 6.15	Hätätilanneharjoituksia tehdään hätätilanteisiin liittyvien <i>työtapojen</i> testaamiseksi ja mahdollisten parannustarpeiden havaitsemiseksi. Hätätilanneharjoituksista pidetään kirjaa.
G 6.16	Perustetaan <i>hätätilanneryhmä</i> , joka tekee päätökset hätätilanteessa.

ERINOMAINEN	
G 6.17	Kirjallisesti laaditut, hätätilanteisiin tarkoitetut <i>työtavat</i> sovitetaan yhteen lähellä sijaitsevien yritysten ja paikallisviranomaisten kanssa.

KEMIKAALIEN HALLINTA

PERUSTASO	
G 6.18	Kemikaaleja ostetaan, varastoidaan, kuljetetaan, käsitellään ja käytetään <i>työntekijöiden</i> terveyttä ja turvallisuutta sekä ympäristöä suojelevalla tavalla.
-
EDISTYNYT	
G 6.19	Kemialliset riskit arvioidaan YK:n GHS-järjestelmän mukaisesti, ja kemikaalit merkitään sen mukaisesti.
-
ERINOMAINEN	
G 6.20	Tunnistetaan ja käytetään vaihtoehtoisia kemikaaleja, jotka aiheuttavat vähemmän riskejä <i>työntekijöiden</i> terveydelle ja turvallisuudelle sekä ympäristölle.

RAKENNUS- JA SÄHKÖTURVALLISUUS

PERUSTASO	
G 6.21	Rakennukset suunnitellaan, rakennetaan, huolletaan ja remontoidaan siten, että varmistetaan rakenteellinen eheys.
G 6.22	Sähköjohdot, valaisimet ja kaasulaitteet on asennettu ja huollettu asianmukaisesti.

TYÖTERVEYSTARKASTUKSET JA TERVEYDENHUOLLON TUKI

PERUSTASO

- G 6.23 Työhön liittymättömiä terveystestejä, kuten raskaus- tai HIV-testejä, ei käytetä.

EDISTYNYT

- G 6.24 *Työntekijöille* tarjotaan säännöllisesti työterveystarkastuksia työn terveysvaikutusten tunnistamiseksi. Terveystarkastukset tekee terveydenhuollon ammattilainen. Tarkastusten tulokset pidetään luottamuksellisina, ja terveydenhuollon ammattilainen antaa niiden perusteella suosituksia mahdollisista muutoksista työnkuvaan tai työpaikkaan.

ERINOMAINEN

- G 6.25 *Työntekijät* saavat sovellettavassa lainsäädännössä määritellyn tuen lisäksi terveydenhuollon tukea.

7 Työ- ja elinolot ovat asianmukaiset

TYÖOLOT

PERUSTASO

- G 7.1 Työympäristö on puhdas, hygieeninen ja hyvin hoidettu, ja siinä on riittävä valo, ilmanvaihto ja tarvittaessa lämmitys.
- G 7.2 *Työntekijöiden* ruokailu- ja lepotiloissa ei ole *vaaroja*, ja tiloja on tarpeeksi suhteessa *työntekijöiden* määrään.
- G 7.3 WC:t ovat ilmaisia, hygieenisia, *työaikana* käytettävissä ja perustasoisesti varusteltuja, ja niitä on tarpeeksi suhteessa *työntekijöiden* määrään.
- G 7.4 Puhdasta juomavettä on saatavilla rajoituksetta, maksutta ja kohtuullisella etäisyydellä työskentelyalueesta.

8 Planeettaa suojellaan

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

PAKOLLINEN

- G 8.1 *Vakavaa ympäristön saastumista ei aiheuteta. Kaikista vakavista ympäristön saastumistapauksista ilmoitetaan välittömästi IKEA-organisaatiolle.*

PERUSTASO

- G 8.2 Ympäristövalitukset kirjataan ja niihin reagoidaan.
- G 8.3 Nykyisistä tai aiemmista toimista johtuva maaperän saastumisriski arvioidaan ja siihen puututaan.
- G 8.4 Ympäristöriskit ja -vaikutukset tunnistetaan ja arvioidaan, jotta löydetään tapoja parantaa ympäristönsuojelun tasoa. Ympäristönsuojelun parannussuunnitelmia toteutetaan, tarkistetaan ja päivitetään 12 kuukauden välein.

EDISTYNYT

- G 8.5 Ympäristövaikutuksia arvioidaan operatiivisia ja rakenteellisia muutoksia arvioitaessa.

ILMANSAASTEET JA ILMASTO

PERUSTASO

- G 8.6 Nykyiset energialähteet tunnetaan ja mahdollisuudet muuntaa ne *uusiutuviksi* energialähteiksi tunnistetaan.

EDISTYNYT

- G 8.7 Kaikki kulutettu sähkö tuotetaan tai ostetaan uusiutuvista energialähteistä.
- G 8.8 *Otsonikerrosta heikentäviä aineita* tai *fluorihillivetyjä* ei käytetä.
- G 8.9 Fossiilisia hiili- tai öljypohjaisia polttoaineita ei käytetä toimipisteessä ensisijaisena energialähteenä.

ERINOMAINEN

- G 8.10 Ilman epäpuhtauksien ja *kasvihuonekaasujen* päästöjä vähennetään absoluuttisesti siten, että maapallon lämpötilan nousu rajoitetaan selvästi alle 2 celsiusasteeseen ja pyritään 1,5 celsiusasteeseen vuosisadan loppuun mennessä (*Pariisin ilmastopimuksen* mukaisesti).
- G 8.11 Kaikki kulutettu energia tuotetaan tai ostetaan *uusiutuvista energialähteistä*.

LUONNONSUOJELU JA BIOLOGINEN MONIMUOTOISUUS

PERUSTASO

- G 8.12 Liiketoimintaa ei harjoiteta *korkean suojeluarvon alueilla*, ellei aluetta ole sertifioitu IKEA:n hyväksymän järjestelmän mukaisesti.

EDISTYNYT

- G 8.13 Toteutetaan biologista monimuotoisuutta tukevia aloitteita.

9 Resursseja, kuten vettä ja jätettä, hallitaan kestävästi ja kiertotalouden mukaisesti

VESI

PERUSTASO

- G 9.1 Saatavilla on tieto siitä, minkälaista puhdasta vettä käytetään ja miten, sekä siitä, missä jätevesi käsitellään ja kenen toimesta.

EDISTYNYT

- G 9.2 Jos toiminnassa käytetään vettä, tunnistetaan ja toteutetaan mahdollisuuksia vähentää veden käyttöä ja päästöjä.

ERINOMAINEN

- G 9.3 Jos toiminnassa käytetään vettä, tunnistetaan mahdollisuuksia rajoittaa korkealaatuisen veden käyttöä. Korkealaatuisen veden käytön rajoittamiseksi toteutetaan toimia, jotka johtavat parannuksiin.

JÄTTEENKÄSITTELY

PERUSTASO

- G 9.4 Jätteet varastoidaan, käsitellään, kuljetetaan ja hävitetään *työntekijöiden* terveyttä ja turvallisuutta sekä ympäristöä suojelevalla tavalla. Jätteitä ei kerätä toimipisteeseen. Vaaralliset ja vaarattomat jätteet pidetään erillään.
- G 9.5 Jätteitä ei polteta toimipisteessä, paitsi energian talteenottoa varten.
- G 9.6 Saatavilla on tieto siitä, miten, missä ja missä määrin jätteitä käsitellään ja kenen toimesta.
- G 9.7 Mahdollisuuksia jätteen synnyn ehkäisyyn, vähentämiseen, uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen tunnistetaan ja toteutetaan.

EDISTYNYT

- G 9.8 Jätteitä ei lähetetä kaatopaikoille.

ERINOMAINEN

- G 9.9 Kaikki jäte käytetään uudelleen tai kierrätetään.

Sanasto

Tapaturma	Tapahtuma, joka ilmenee odottamatta ja tahattomasti ja joka johtaa loukkaantumiseen, sairauteen tai kuolemaan.
Toimipaikka	Työsopimuksessa määritelty sijainti. Kyseessä on joko vakituinen toimipiste tai toimisto, johon sopimus liittyy.
Liiketoiminnan etiikka	Säännöt, periaatteet ja standardit, joiden mukaan päätetään, mikä on moraalisesti oikein tai väärin liiketoiminnassa.
Lapset	Alle 18-vuotiaat, paitsi jos lapsen sovellettavan lain mukaan täysi-ikäisyys saavutetaan aikaisemmin.
Lapsityövoima	Lasten tekemä työ, joka tapahtuu ennen lainmukainen vähimmäistyöiän täyttymistä ja joka riistää heiltä lapsuuden, potentiaalin ja ihmisarvon ja on haitallista heidän fyysiselle ja psyykkiselle kehitykselleen. Lisäksi kenen tahansa alle 18-vuotiaan henkilön tekemää työtä voidaan pitää myös lapsityövoimana sen mukaan, minkä tyyppistä työtä hän tekee, millaisin työajoin ja millaisissa olosuhteissa.
Työehtosopimusneuvottelut	Neuvottelut työnantajan ja työntekijöiden sellaisten edustajien välillä, jotka työntekijät ovat vapaasti ja itsenäisesti valinneet.
Syrjintä	<p>Syrjintä tarkoittaa sitä, että henkilöä kohdellaan epäsuotuisammin kuin vastaavassa tilanteessa olevaa toista henkilöä sellaisin perustein, jotka eivät liity hänen kykyynsä tehdä työtä.</p> <p>Syrjinnän perusteita ovat ikä, sukupuoli-identiteetti, seksuaalinen suuntautuminen, psyykinen tai fyysinen vamma, etnisuus, kansallisuus, uskonto, siviilisääty, perhetilanne tai muu henkilön identiteettiin liittyvä ominaisuus, joka ei liity hänen kykyynsä suorittaa tehtävää.</p>

Irtisanominen

Tilanne, jossa työnantaja virallisesti pakottaa jonkun jättämään työnsä mistä tahansa syystä, paitsi sellaisen kurinpitomenettelyn seurauksena, josta työntekijä on sopinut, jota hän ei ole kiistänyt tai jonka viranomaiset ovat vahvistaneet. Tämä saattaa koskea myös tapauksia, joissa työntekijät irtisanoaan tuotannollisista syistä tai heidän työtehtävänsä lopetetaan.

Moninaisuus

Moninaisuus viittaa erilaisiin yhtäläisyyksiin ja eroihin ihmisten välillä, kuten ikään, sukupuoli-identiteettiin, seksuaaliseen suuntautumiseen, psyykkiseen tai fyysiseen vammaan, etnisyyteen, kansallisuuteen, uskontoon, siviilisäätyyn tai muuhun henkilöön liittyvään ominaisuuteen.

Hätäuloskäynti

Hätäuloskäynti valaistaan tai merkitään valokyltillä. Uloskäynti avautuu ulospäin, ja se pidetään lukitsemattomana ja esteettömänä aina.

Hätätilanneryhmä

Työntekijöistä koostuva ryhmä, jolla on asianmukainen pätevyys koordinoida hätätoimet: hätätilanteen arviointi, välitön päätöksenteko, paikallisviranomaisten ja pelastuspalvelujen tukeminen sekä ulkoinen ja sisäinen viestintä.

Hätäreitti

Reitti, joka johtaa hätäuloskäynnille. Reitti pidetään aina esteettömänä.

Tasa-arvo

Tasa-arvo tarkoittaa, että kaikkia kohdellaan oikeudenmukaisesti ja heille taataan yhtäläiset mahdollisuudet heidän taustastaan ja yksilöllisistä eroistaan riippumatta. Tasa-arvo merkitsee myös kaikenlaisen syrjinnän poissaoloa.

Pakkotyö, velkaorjuus tai vankilatyo

Pakkotyöllä tarkoitetaan mitä tahansa työtä tai palvelua, jonka suorittaa rangaistuksen uhan alainen henkilö ja jota henkilö ei tee omasta vapaasta tahdostaan. Pakkotyön tunnusmerkkeihin kuuluvat henkilökohtaisten tavaroiden takavarikointi, kyvyttömyys irtisanoa työsuhde milloin tahansa ja kyvyttömyys poistua työtiloista.

Velkaorjuus on pakkotyön muoto, jossa työntekijät ovat velkojensa kautta sidottuja työhönsä, koska heiltä peritään suoraan tai välillisesti rekrytointimaksuja tai -kustannuksia, he maksavat vakuuksia, saavat lainoja tai palkkaennakkoja tai heidän maksunsa viivästyvät.

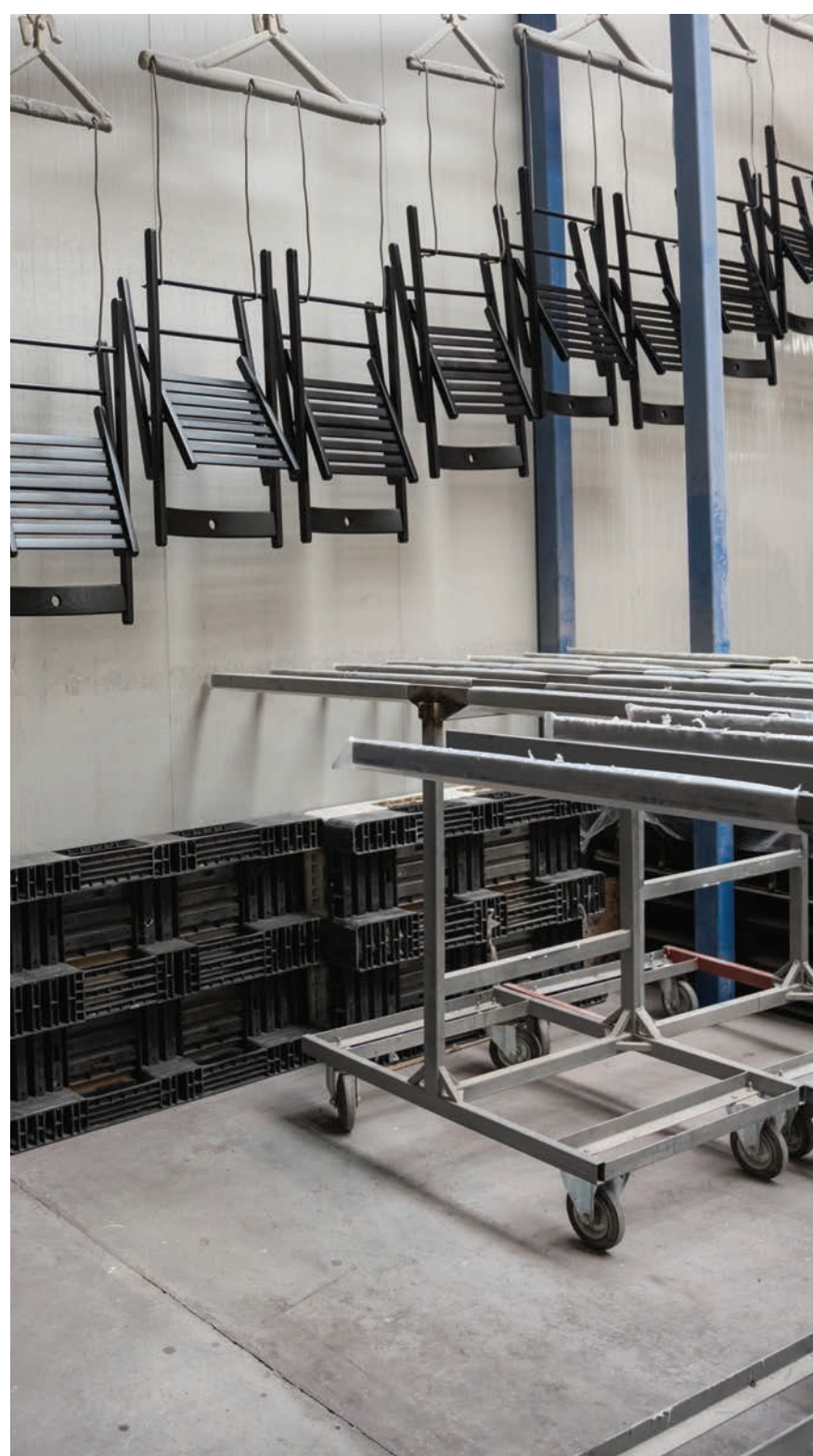
Vankilatyo on vankien tekemää työtä.

Työntekijöiden perusoikeudet	IWAY-standardin yhteydessä työntekijöiden perusoikeuksiin kuuluvat vapaus pakkotyöstä ja velkaorjuudesta, syrjinnän poissaolo, yhdistymisvapaus ja oikeus työehtosopimusneuvotteluihin.
Sukupuolten välinen tasa-paino	Sukupuolten välinen tasapaino tarkoittaa miesten ja naisten yhtäläistä osuutta.
Kasvihuonekaasut	Mikä tahansa Kiotossa pöytäkirjassa määritellyistä seitsemästä kasvihuonekaasusta, joiden päästöt edistävät ilmastonmuutosta: hiilidioksidi (CO ₂), metaani (CH ₄), typpioksiduuli (N ₂ O), rikkiheksafluoridi (SF ₆), fluorihilivedyt (HFC), typpitrifluoridi (NF ₃) ja perfluorihilivedyt (PFC). Nämä kaasut edistävät maapallon lämpenemistä sitomalla auringon lämpöä kasvihuoneen tavoin. Tämä on niin sanottu kasvihuoneilmiö.
Vaara	Tilanne, joka uhkaa henkeä, terveyttä tai ympäristöä. Tähän voi sisältyä fyysisiä, kemiallisia, biologisia, ergonomisia tai työntekoon liittyviä vaaroja.
Vaarallinen työ	Työ, jossa työntekijät ovat alttiita vaaroille.
Korkean suojeluarvon alueet	High Conservation Value Resourcen Networkin määrittelemät alueet, joilla on biologisia, ekologisia, sosiaalisia tai kulttuurisia arvoja ja jotka ovat erittäin merkittäviä tai ratkaisevan tärkeitä kansallisella, alueellisella tai maailmanlaajuisella tasolla.
Korkealaatuinen vesi	Vesi, jonka fysikaaliset, kemialliset ja biologiset ominaisuudet vastaavat juomavesirajoja tai ovat lähellä niitä.
Fluorihilivedyt	Fluorihilivedyt (HFC-yhdisteet) ovat keinotekoisia, fluorattuja Niitä käytetään usein korvaamaan otsonikerrosta heikentäviä aineita ilmastoinnissa, jäähdityksessä, vaahdonpoistossa, palonestoaineissa, liuottimissa ja aerosoleissa.

Osallistaminen	Osallistaminen tarkoittaa monimuotoisuuden hyödyntämistä oikeudenmukaisen, terveen ja suorituskykyisen organisaation tai yhteisön luomiseksi. Osallistava ympäristö takaa resurssien ja mahdollisuuksien tasapuolisen saatavuuden kaikille. Se antaa myös yksilöille ja ryhmille mahdollisuuden tuntea olonsa turvalliseksi, kunnioitetuksi, sitoutuneeksi, motivoituneeksi ja arvostetuksi sen vuoksi, keitä he ovat ja miten he edistävät organisaation ja yhteiskunnan tavoitteita.
Elinkustannukset	Elämän perustarpeisiin, kuten ruokaan, juomaan, suojaan ja vaatteisiin, liittyvät kustannukset.
Lainmukainen vähimmäistyöikä	Lainmukaisen vähimmäistyöiän määrittelee kansallinen lainsäädäntö. Sillä tarkoitetaan ikää, jonka täytettyään henkilö voidaan palkata työhön.
Läheltä piti -tilanne	Läheltä piti -tilanne on suunnittelematon tapahtuma, joka ei johtanut loukkaantumiseen tai sairastumiseen – mutta olisi voinut johtaa. Vain onnekas katkos tapahtumaketjussa esti loukkaantumisen tai sairastumisen.
Irtisanomisaika	Irtisanomisilmoituksen ja viimeisen työpäivän päättymisen välinen aika. Irtisanomisajalta maksetaan palkkaa työntekijän sopimuksen mukaisesti.
Otsonikerrosta heikentävät aineet	Kemikaalit, jotka tuhoavat maapallon suojaavan otsonikerroksen ilmakehän yläosissa. Esimerkkejä ihmisen kehittämistä aineista ovat freonit (CFC-yhdisteet), osittain halogenoidut kloorifluorihilivedyt (HCFC-yhdisteet) ja halonit. Otsonikerrosta heikentävien aineiden käyttöä valvotaan Montrealin pöytäkirjan mukaisesti.
Pariisin ilmastopöytäkirja	Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen mukainen ilmastonmuutosta käsittelevä sopimus, jolla varaudutaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen, niihin sopeutumiseen ja toimien rahoitukseen vuodesta 2020 alkaen.
Palkkalaskelma	Työntekijälle kunkin palkkakauden päättyessä annettava fyysinen tai sähköinen ilmoitus, jossa ilmoitetaan selkeästi palkan osatekijät. Tämä sisältää palkan, etuuksien, kannustimien/bonusten ja mahdollisten vähennysten tarkat määrät. Palkkalaskelmassa annetut tiedot ovat työntekijöiden kannalta ymmärrettäviä.

Uusiutuva energia	<p>Kaikki energia, joka tuotetaan uusiutuvista, muista kuin fossiilista, energialähteistä. Tällaiset lähteet uusiutuvat luonnollisesti ihmisikään nähden kohtuullisella aikajänteellä. Uusiutuva energia sisältää seuraavat energialähteet: tuuli-, aurinko- ja vesivoima, biopolttoaineet, hydroterminen energia ja valtamerienergia (aalto- ja vuorovesienergia) sekä geoterminen energia.</p> <p>Se ei sisällä ydinenergiaa eikä fossiilisia polttoaineita.</p>
Työtavat	<p>Sarja toimia, joiden mukaisesti suoritetaan tietty tehtävä. Ellei toisin mainita, työtavat voivat olla kirjoittamattomia.</p>
Vakava ympäristön saastuminen	<p>Ympäristön saastuminen, joka aiheuttaa peruuttamattomia, pitkäaikaisia tai laajalle levinneitä ekosysteemin häiriöitä tai joka todennäköisesti leviää laajalle alueelle.</p>
Vakavat työterveys- ja työturvallisuusriskit	<p>Terveysteen ja turvallisuuteen liittyvät vaarat, jotka todennäköisesti aiheuttavat kuoleman, pysyvän loukkaantumisen tai sairastumisen välittömän riskin.</p>
Alihankkija	<p>Yksikkö tai henkilö, joka tarjoaa tuotteen, palvelun, materiaalin tai komponentin osana IKEA-organisaation arvoketjua.</p>
Toimittaja	<p>Yritys tai organisaatio, jonka kanssa IKEA-organisaatiolla on sopimus, sekä kaikki kyseisen sopimuksen alihankkijat, jotka toimittavat tuotteita, palveluja, materiaaleja tai komponentteja. Tässä asiakirjassa toimittajalla tarkoitetaan toimittajia, palveluntarjoajia ja muita sopimuskumppaneita.</p>
Määräaikainen työ	<p>Työ, jonka kesto on rajattu. Sopimuksen päätyminen määräytyy objektiivisten olosuhteiden mukaan, esimerkiksi tietty päivämäärä, tietyn tehtävän suorittaminen tai tietyn tapahtuman ilmeneminen.</p> <p>Määräaikainen työ voi olla joko kokoaikatyötä tai osa-aikatyötä ja kahdenvälisestä (kahden osapuolen välillä) tai kolmitahoista (kolmen osapuolen välillä).</p>

Arvoketju	<p>Kaikki toiminnot, joita tarvitaan tuotteen tai palvelun saattamiseksi suunnitteluvaiheesta kuluttajan käyttöön ja sen integroimiseksi takaisin arvoketjuun. Tähän sisältyvät esimerkiksi suunnittelu, tuotanto, jakelu ja kuluttajatuki. Arvoketjun eri vaiheissa sidosryhmät tuovat lisäarvoa tuotteelle tai palvelulle sen loppuarvon lisäämiseksi.</p>
Ammatillinen koulutus	<p>Sisältää kaikenlaisen oppisopimuskoulutuksen, työharjoittelun ja työkokemuksen, jolla on oppimistavoite. Amatillinen koulutus toteutetaan yhteistyössä paikallisen koulun tai oppilaitoksen kanssa, se on toimivaltaisen viranomaisen hyväksymä koulutusohjelma tai se toimii opastus- tai perehdytysohjelmalla, joka tukee harjoittelijaa ammatin tai koulutuslinjan valinnassa.</p>
Työntekijä	<p>Koko- tai osa-aikatyötä tekevä henkilö. Tähän sisältyvät suoritusperusteista työtä tekevät työntekijät, ammatillisessa koulutuksessa olevat harjoittelijat ja koeajalla olevat työntekijät sekä alihankkijatyöntekijät, jotka työskentelevät vähintään 18 tuntia viikossa paikan päällä.</p>
Työaika	<p>Jakso, jonka aikana työntekijä tekee työtä. Työaikaan eivät sisälly tekemättömät työtunnit, vaikka niistä maksettaisiin palkkaa, esimerkiksi palkalliset vuosilomat, pyhäpäivät ja sairauslomat, ruokatautit tai kodin ja työpaikan väliseen matkustamiseen käytetty aika.</p>
Nuori työntekijä	<p>Alle 18-vuotias mutta lainmukaisen vähimmäistyöiän täyttänyt henkilö, joka käy töissä.</p>
Nollatuntisopimus	<p>Työsopimus, joka ei velvoita työnantajaa tarjoamaan työntekijälle säännöllistä työtä, mutta edellyttää, että työntekijä päivystää siltä varalta, että työtä tulee tehtäväksi.</p>

< Takaisin sisällysluetteloon

IWAY-STANDARDI - PAINOS 6.0 JULKAISTU SYYSKUUSSA 2019 - © Inter IKEA Systems B.V. 2019

